

ХII БЎЛИМ. ФОЙДА СОЛИҒИ

42-боб. Солиқ тўловчилар, солиқ солиш объекти ва солиқ базаси

294-модда. Солиқ тўловчилар

Қуйидагилар фойда солиғининг солиқ тўловчилари (бундан буён ушбу бўлимда солиқ тўловчилар деб юритилади) деб эътироф этилади:

1) Ўзбекистон Республикасининг солиқ резидентлари бўлган юридик шахслар (бундан буён ушбу бўлимда юридик шахслар деб юритилади);

2) Ўзбекистон Республикасининг норезидентлари бўлган юридик шахслар, шунингдек Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассасалар орқали амалга оширадиган, юридик шахс ташкил этмаган ҳолдаги чет эл тузилмалари (бундан буён ушбу бўлимда фаолиятни доимий муассаса орқали амалга оширувчи норезидентлар деб юритилади);

3) Ўзбекистон Республикасидаги манбалардан даромадлар олувчи Ўзбекистон Республикаси норезидентлари бўлган юридик шахслар (бундан буён ушбу бўлимда норезидентлар деб юритилади);

4) солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг масъул иштирокчилари бўлган юридик шахслар;

5) солиқ даврида товарларни (хизматларни) реализация қилишдан олган даромадлари бир миллиард сўмдан ортиқ бўлган ёки ўз ихтиёри билан фойда солиғини тўлашга ўтган якка тартибдаги тадбиркорлар;

6) оддий ширкат шартномаси (биргаликдаги фаолият тўғрисидаги шартнома) доирасида амалга ошириладиган фаолият бўйича оддий ширкатнинг ишончли шахси.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳи иштирокчилари (бундан буён ушбу бўлимда консолидациялашган гуруҳ иштирокчилари деб юритилади) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳи бўйича фойда солиғининг мазкур гуруҳ масъул иштирокчиси томонидан ҳисоблаб чиқариш учун зарур бўлган қисми бўйича солиқ тўловчиларнинг мажбуриятларини бажаради.

Ушбу Кодекснинг 36-моддаси [тўққизинчи қисмига](#) мувофиқ агент вазифаларини амалга оширувчи жисмоний шахс, ушбу модда биринчи қисмининг [2-бандига](#) мувофиқ солиқ тўловчи деб эътироф этилади.

Агар ушбу Кодексда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, айланмадан солиқ тўловчи шахслар солиқ тўловчилар ҳисобланмайди.

295-модда. Солиқ солиш объекти

Солиқ тўловчи томонидан олинган фойда фойда солиғи (бундан буён ушбу бўлимда солиқ деб юритилади) бўйича солиқ солиш объекти ҳисобланади.

Ушбу бўлим мақсадида қуйидагилар фойда деб эътироф этилади:

1) юридик шахс учун — ушбу бўлимда назарда тутилган жами даромад ва харажатлар ўртасидаги фарқ;

2) фаолиятни доимий муассаса орқали амалга оширувчи норезидент учун — ушбу Кодекснинг [49-бобида](#) белгиланган ўзига хос хусусиятлар инобатга олинган ҳолда, ушбу бўлимда назарда тутилган доимий муассасанинг фаолияти билан боғлиқ бўлган жами даромад (шу жумладан бундай доимий муассасанинг фаолияти билан боғлиқ бўлган, Ўзбекистон Республикасидан ташқаридаги манбалардан олинган даромадлар) ва харажатлар ўртасидаги фарқ;

3) норезидент учун — ушбу Кодекснинг [50-бобида](#) белгиланган хусусиятлар инобатга олинган ҳолда, Ўзбекистон Республикасидаги манбалардан олинган даромадлар;

4) якка тартибдаги тадбиркор учун — ушбу Кодекснинг [51-бобида](#) белгиланган ўзига хос хусусиятлар инобатга олинган ҳолда, ушбу бўлимда назарда тутилган жами даромад ва харажатлар ўртасидаги фарқ;

5) зиммасига оддий ширкат ишларини юритиш юклатилган шахс учун — биргаликда ишлаб чиқарилган товарни (кўрсатилган хизматни) реализация қилишдан олинган даромад ва биргаликда ишлаб чиқарилиб реализация қилинган товарга (хизматга) тўғри келадиган биргаликдаги фаолиятга киритилган маблағлар суммаси ўртасидаги фарқ.

296-модда. Солиқ базаси

Ушбу Кодекснинг [295-моддасига](#) мувофиқ аниқланадиган, солиқ солиниши лозим бўлган фойда суммаси солиқ базаси ҳисобланади.

Солиқ базасини ушбу бўлимда белгиланган тартибда ва шартларда аниқлашда солиқ тўловчи даромадларининг ва (ёки) харажатларининг (зарарларининг) айрим турлари махсус қоидалар бўйича инобатга олиниши ёки инобатга олинмаслиги мумкин.

Солиқ тўловчи ушбу бўлимга мувофиқ фойдани ва зарарни ҳисобга олишнинг умумий тартибидан фарқ қиладиган тартиби назарда тутилган операциялар бўйича даромадларнинг (харажатларнинг) алоҳида-алоҳида ҳисобини юритади.

Солиқ базаси, агар ушбу Кодекснинг [48](#) ва [50-бобларида](#) бошқача қоида белгиланмаган бўлса, солиқ даври бошланганидан эътиборан ортиб борувчи якун билан аниқланади.

Солиқ тўловчи томонидан ҳисобот (солиқ) даврида кўрилган зарарлар солиқ солиш мақсадларида солиқ базасини ушбу Кодекснинг [46-бобида](#) белгиланган тартибда ва шартларда камайтиради.

Солиқ базаси назорат қилинадиган чет эл компанияларининг ушбу Кодекснинг [VII бўлими](#) ва [331-моддасига](#) мувофиқ белгиланадиган умумий фойдасини ҳам ўз ичига олади.

Солиқ базасига ушбу бўлимда белгиланган ҳолларда ва тартибда тузатишлар киритилади.

Солиқ тўловчининг даромадларига ва (ёки) харажатларига (зарарларига) ушбу Кодекснинг [VI бўлимида](#) назарда тутилган ҳолларда тузатишлар киритилади.

Натура шаклидаги даромадлар ва харажатлар, агар ушбу қисмда бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, солиқ тўловчи томонидан битимнинг ҳақиқий нархидан келиб чиққан ҳолда инобатга олинади. Агар бундай битимдаги товарларнинг (хизматларнинг) нархи уларнинг бозор нархидан фарқ қилса ва бундай фарқланиш солиқ тўловчининг солиқ базаси камайтишига ёки зарари кўпайишига олиб келса, солиқ базаси ушбу Кодекснинг [VI бўлимига](#) мувофиқ белгиланадиган бозор нархларидан келиб чиққан ҳолда аниқланади